

Uchwała Nr 4200/II/65/2023

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 19 kwietnia 2023 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Wilkowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonym przez **Wójta Gminy Wilkowice** sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Wilkowice przedłożył Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy za 2022 rok, działając na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

Sprawozdanie zostało przedstawione z zachowaniem ustawowego terminu. Wraz ze sprawozdaniem przedłożono również informację o stanie mienia komunalnego. W dniu 31 marca 2023 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dostarczono pismo znak: FIN.3151.5.2023 z dnia 28 marca 2023 r. z wyjaśnieniami do sprawozdania, które przedłożono Przewodniczącemu Rady Gminy Wilkowice w piśmie znak: FIN.3151.4.2023 z dnia 28 marca 2023 r.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonego sprawozdania przy uwzględnieniu ww. pism i stwierdził, co następuje:

1. Budżet gminy na rok 2022 został uchwalony przez Radę Gminy Wilkowice uchwałą Nr XXXVII/357/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok nie występują znaczne rozbieżności w stosunku do danych zawartych w sprawozdaniach złożonych przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 652).

W przesłanym do tut. Izby piśmie znak: FIN.3151.4.2023 skierowanym do Przewodniczącego Rady Gminy Wilkowice zawarto sprostowanie dotyczące kwoty przychodów budżetu Gminy z tytułu zaciągniętej pożyczki wraz z poprawionym załącznikiem nr 4 do sprawozdania – Przychody i rozchody budżetu gminy w 2022 roku. Skład Orzekający zapoznał się z tymi wyjaśnieniami. Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, ponieważ stwierdził występowanie niezgodności w kwocie długu wyliczonej na podstawie poprawionych danych z kwotą długu podaną w tym sprawozdaniu. Różnica wynosi 85.557,07 zł i wynika z błędnego ujmowania w 2022 r. przychodów z tytułu pożyczek jako dochodów z tytułu dotacji, co z kolei wynika z będącego w posiadaniu tut. Izby pisma Wójta Gminy Wilkowice znak: FIN.3151.13.2022| z dnia 12 grudnia 2022 r. skierowanego do Prezesa tut. Izby, w którym Wójt Gminy podaje, że pożyczkę z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie mylnie zaksięgowano jako dochód z dotacji w grudniu 2021 r.

Ujmowanie otrzymanej pożyczki jako dochodu jednostki samorządu terytorialnego stoi w sprzeczności z art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. d i ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2267).

2. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 rok jest kompletne, gdyż zawiera informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. w szczególności:

a) wykonane dochody i wydatki, w szczególności określonej jak w uchwale budżetowej, które wynosiły:

- dochody **80.329.964,66 zł**, tj. **96,9 %** planu,
- wydatki **94.131.001,66 zł**, tj. **85,1 %** planu.

Skład Orzekający stwierdził jednakże niskie, bo wynoszące 2.522.517,03 zł wykonane dochody majątkowe przy zaplanowanych w kwocie 5.999.580,21 zł /42,0 % planu/, w tym ze sprzedaży majątku wykonane 115.091,01 zł przy zaplanowanej kwocie 970.017,00 zł /11,9 % planu/. Jak wynika ze sprawozdania przyczyną niewielkiej sprzedaży był brak zainteresowania działkami wśród mieszkańców. Brak dochodów majątkowych /s.19/ spowodowany był również zwrotem niewykorzystanej dotacji (przekazanej w formie zaliczki do Gminy) z budżetu Unii Europejskiej na budowę kanalizacji sanitarnej w dziale 010 rozdziale 01044, paragrafie 6257. II Skład Orzekający w uchwale Nr 4200/II/121/2022 z dnia 22 września 2022 r. w sprawie opinii o przedłożonej przez Wójta Gminy Wilkowice informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2022 r. stwierdził już tę okoliczność i wskazywał na sposób klasyfikowania takiego zdarzenia. Zwrot dotacji pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości jest wymagającym zaplanowania w budżecie **wydatkiem** jednostki samorządu terytorialnego klasyfikowanym w zależności od okoliczności zwrotu dotacji w paragrafach wydatkowych:

- 291 - Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, lub
- 295 - Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności.

Wykonanie budżetu zamknęło się deficytem budżetowym w kwocie – **13.801.037 zł**, przy zaplanowanym deficycie budżetu w wysokości – **27.746.008,21 zł**.

Został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5- 8 tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, tj. wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o wskazane przychody jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. W przypadku zaś równoważenia wydatków bieżących środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, ocena spełnienia zasady za rok poprzedzający rok budżetowy następuje po wyeliminowaniu kwot związanych z tymi środkami.

Za rok 2022 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie 5.066.498,84 zł. Skład stwierdził jednak, że osiągnięta nadwyżka operacyjna jest ponad 100 % niższa od osiągniętej w 2021 r. i jest najniższą osiągniętą od 2016 roku. W sytuacji Gminy Wilkowice, której zadłużenie znacząco wzrasta i która planuje dalej zaciągać nowe zobowiązania dłużne, jest to bardzo

niepokojąca okoliczność, albowiem wysoki poziom nadwyżki operacyjnej jest jej niezbędny do spłaty i obsługi jej zadłużenia;

b) zawarto zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych /tj. środków unijnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi/, dokonane w trakcie roku budżetowego;

c) przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

3. Zgodnie z art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.) w przedłożonym sprawozdaniu ujęto:

a) informację o dochodzie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

b) informację o wydatkach poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2–2c tej ustawy;

c) objaśnienia do powyższych danych.

W przedłożonym sprawozdaniu (s. 71 i 72 sprawozdania oraz w zał. Nr 10) wymieniono tylko niektóre z wymaganych informacji, bez wyszczególnienia kosztów wg art. 6r ust. 2–2c, co jest niezgodne z wskazanym przepisem art. 6r ust. 2e powyżej przywołanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. O zaniechaniu wykazania niektórych z nakazanych ustawą danych, Skład Orzekający wnosił już uwagi w uchwale Nr 4200/II/85/2022 z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Wilkowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok, których Gmina nie uwzględniła.

4. W przedłożonym sprawozdaniu zostały zawarte również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2022 roku pod względem finansowym i rzeczowym.

5. Ze sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – wynika, że stan zobowiązań Gminy według tytułów dłużnych, na koniec 2022 roku wynosił **24.858.895,89 zł**, co stanowiło 30,9 % wykonanych dochodów. Zgodnie z kwartalnym sprawozdaniem o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Rb-Z, na koniec IV kwartału 2021 r. stan zadłużenia Gminy wynosił 21.582.075,29 zł i wzrósł na koniec 2022 r. o 3.276.820,60 zł /15,2%/ oraz w bardzo krótkim okresie, bo już na koniec 2024 roku ma wzrosnąć aż o 84,4 % w stosunku do 31 grudnia 2021 r. Skład przypomina też, że prognozowane zadłużenie Gminy w 2023 r. ma wzrosnąć do kwoty 37.303.785,89 zł i stanowić 45,4 % w stosunku do dochodów ogółem budżetu Gminy. To wysokie zadłużenie Gminy według danych na dzień 19 kwietnia br. w następnym, 2024 roku ma wynieść już 39.798.785,89 zł, co stanowić będzie aż 51,9 % planowanych dochodów ogółem. Skład podnosi również, że w 2022 roku, powiększyły się bardzo istotnie zobowiązania Gminy Wilkowice pochodzące z tytułu zobowiązań niewymagalnych, które wg danych sprawozdania Rb-28S z

wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynosiły na dzień 31 grudnia 2022 r. aż 7.853.870,44 zł /w tym zobowiązania dotyczące wydatków majątkowych to 5.021.828,80 zł/. W stosunku do ich stanu w wysokości 4.104.857,98 zł na dzień 31 grudnia 2021 r. zobowiązania te wzrosły o kwotę 3.749.012,46 zł, a w stosunku do ich stanu w wysokości 2.967.282,66 zł na dzień 31 grudnia 2020 r. zobowiązania te wzrosły o kwotę 4.886.587,78 zł. Z analizy sprawozdania budżetowego Rb-28S wynika, że są to zobowiązania niewymagalne, jednakże kwota 7.853.870,44 zł z 2022 r. stanowi obciążenie budżetu kolejnego roku, w którym zobowiązania powinny zostać zapłacone.

Skład Orzekający przypomina również, że negatywną opinię w materii bardzo wysokiego zadłużenia i tendencji do dalszego zadłużania Gminy Wilkowice wyraził w uchwale Nr 4200/II/42/2022 z dnia 3 lutego 2022 r. w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Wilkowice wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań oraz uchwale Nr 4200/II/121/2022z dnia 22 września 2022 r. w sprawie opinii o przedłożonej przez Wójta Gminy Wilkowice informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2022 r.

6. Na koniec 2022 roku zachowana została obligatoryjna relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Kształtowanie się powyższej relacji po wprowadzeniu wyników wykonania budżetu 2022 roku ulega poprawie.

7. Przedłożona ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za 2022 rok, informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawiera wymagane dane,określone w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziedziak